

Rozsudek Velkého senátu ve věci López Ribalda a ostatní v. Španělsko (stížnost č. 1874/13 a 8567/13)

Datum rozhodnutí: 17. října 2019

Závěr: *Kamerové sledování, o němž nebyly stěžovatelky informovány, bylo založeno na odůvodněném podezření ze závažného pochybení a s ním spojených ztrát, s přiměřeným ohledem na rozsah a následky takového opatření.*

Obsah: Stížnost se týká skrytého sledování stěžovatelek, pokladních v supermarketu, kamerou na jejich pracovišti. Sledování pokladních zaměstnavatel zavedl za účelem vyšetření podezření z krádeže. Kamerové záznamy usvědčily stěžovatelky z účasti na krádežích, stěžovatelky se následně doznaly a byly propuštěny pro porušení pracovní kázně. Pak své propuštění napadly u vnitrostátního soudu a uváděly, že byly propuštěny ze zaměstnání výlučně na základě takto získaného videomateriálu, ačkoliv byl pořízen v důsledku porušení jejich práva na ochranu soukromí. Španělské soudy však potvrdily oprávněnost propuštění. Senát Soudu rozhodl v lednu 2018 šesti hlasy proti jednomu, že byl porušen čl. 8 Úmluvy, a jednomyslně, že nebyl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Věc byla přijata k rozhodnutí Velkým senátem; ten čtrnácti hlasy ku třem rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy, a jednomyslně, že nebyl porušen ani čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Společné nesouhlasné stanovisko připojili soudkyně Yudkivska a soudci De Gaetano a Grozev.

Poznámka: Velký senát konstatoval, že španělské soudy pečlivě vyvážily práva stěžovatelek – pokladních v supermarketu podezřelých z krádeží a práva jejich zaměstnavatele a provedl důkladný rozbor odůvodněnosti sledování prostřednictvím kamer.

Související judikatura: rozsudek ze dne 5. 11. 2002, *Allan v. Spojené království*, č. 48539/99, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, ECHR 2017 (výňatky), rozsudek ze dne 24. 6. 2004, *Von Hannover v. Německo*, č. 59320/00, ECHR 2004 VI, rozsudek ze dne 27. 5. 2014, *De La Flor Cabrera v. Španělsko*, č. 10764/09, rozsudek Velkého senátu ze dne 25. 9. 2018, *Denisov v. Ukrajina*, č. 76639/11.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) a čl. 8 (právo na

respektování rodinného a soukromého života) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Papageorgiou a ostatní v. Řecko (stížnost č. 4762/18 a 6140/18)

Datum rozhodnutí: 31. října 2019

Závěr: *Řecký systém náboženské výuky může mít odstrašující efekt na rodiče, kteří by chtěli požádat pro své děti o výjimku z náboženského vyučování.*

Obsah: Stížnost se týká povinné náboženské výuky v řeckých školách. Stěžovateli jsou rodiče a děti, kteří žijí na malých řeckých ostrovech Milos a Sifnos, kde drtivá většina obyvatel vyznává stejnou víru. Stěžovatelé v roce 2017 napadli u řeckého nejvyššího správního soudu ministerská rozhodnutí upravující školní program náboženského vzdělávání pro rok 2017/2018. Požadovali, aby byla jejich věc přezkoumána ve zrychleném řízení před začátkem příslušného školního roku. Jejich žádost byla soudem zamítnuta z důvodu nedostatku naléhavosti. Vnitrostátní soud pak o jejich věci ani nerozhodl, protože první jednání bylo sice nařízeno, ale bylo odročováno až do září 2018, kdy již školní rok skončil. Stěžovatelé podali stížnost k soudu a uváděli, že proces získání výjimky z výuky náboženství je v rozporu s Evropskou úmluvou. Soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě ve světle článku 9 Úmluvy.

Poznámka: Soud zdůraznil, že vnitrostátní orgány nemají právo nutit jednotlivce, aby vyjevil své náboženské přesvědčení. Současný systém v Řecku k udělení výjimky dítěti z náboženského vzdělávání požaduje, aby rodiče dítěte předložili čestné prohlášení, že dítě není pravoslavným křesťanem. Tento požadavek ukládá rodičům nedůvodné břemeno, aby sdělovali informace, z nichž lze dovodit, že oni a jejich děti zastávají nebo nezastávají konkrétní náboženskou víru.

Související judikatura: rozsudek ze dne 21. 2. 2008, *Alexandridis v. Řecko*, č. 19516/06, rozsudek ze dne 25. 2. 1982, *Campbell a Cosans v. Spojené království*, č. 7743/76, 7511/76 Series A 48, rozsudek ze dne 3. 6. 2010, *Dimitras a ostatní v. Řecko*, č. 42837/06, 3237/07,

3269/07, 35793/07 a 6099/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 6. 2007, *Folgerø a ostatní v. Norsko*, č. 15472/02, ECHR 2007, rozsudek Velkého senátu ze dne 18. 3. 2011, *Lautsi a ostatní v. Itálie*, č. 30814/06, ECHR 2011.

Relevantní ustanovení: čl. 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě (právo na vzdělání) a čl. 9 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání).

Herbai v. Maďarsko (stížnost č. 11608/15)

Datum rozhodnutí: 5. listopadu 2019

Závěr: Vnitrostátní orgány přesvědčivým způsobem neprokázaly, že při zamítnutí žaloby stěžovatele o neplatnost výpovědi vyváženě posoudily práva obou stran.

Obsah: Věc se týká propuštění stěžovatele z práce. Stěžovatel byl zaměstnancem banky v oddělení lidských zdrojů a příspěvatelem webové stránky, která publikovala odborné texty s lidskoprávní problematikou. Jeho články se týkaly změn v právní úpravě daně z příjmu. Banka stěžovatele propustila s odůvodněním, že jeho webové články porušovaly její standardy mlčenlivosti a byly v rozporu s jejími finančními zájmy. Banka uváděla, že jako její zaměstnanec musí zachovávat zdrženlivost ve vztahu k informacím, které v případě zveřejnění mohou negativně ovlivnit obchodní zájmy banky. Stěžovatel svého bývalého zaměstnavatele žaloval a uváděl, že jeho články se týkaly změn v právní úpravě daně z příjmu v obecné rovině, která neměla žádnou přímou vazbu na jeho zaměstnavatele. Vnitrostátní soudy však nakonec rozhodly ve prospěch banky. Uvedly, že postup stěžovatele mohl představovat riziko pro obchodní zájmy jeho zaměstnavatele. Ústavní soud pak vyslovil závěr, že obsah webové stránky nepožívá ochrany svobody projevu. Soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud zejména uvedl, že vnitrostátní soudy opomněly odpovídajícím způsobem zvážit právo stěžovatele na svobodu projevu proti právu banky chránit své oprávněné obchodní zájmy. Zejména pak vyjádřil nesouhlas se závěrem vnitrostátních soudů o tom, že články určené pro odborné publikum nejsou předmětem ochrany svobody projevu, protože se nejedná o diskusi obecného veřejného zájmu.

Související judikatura: rozsudek ze dne 10. 1. 2013, *Ashby Donald a ostatní v. Francie*,

č. 36769/08, rozsudek ze dne 5. 11. 2002, *Demuth v. Švýcarsko*, č. 38743/97, ECHR 2002 IX, rozsudek Velkého senátu ze dne 12. 2. 2008, *Guja v. Moldavsko*, č. 14277/04, ECHR 2008, rozsudek ze dne 20. 11. 2012, *Harabin v. Slovensko*, č. 58688/11, rozsudek ze dne 21. 7. 2011, *Heinisch v. Německo*, č. 28274/08, ECHR 2011 (výňatky), rozsudek ze dne 26. 2. 2009, *Kudeshkina v. Rusko*, č. 29492/05.

Relevantní ustanovení: čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

S. A. Bio d'Ardenne v. Belgie (stížnost č. 44457/11)

Datum rozhodnutí: 12. listopadu 2019

Závěr: S ohledem na význam prevence nemoci zvířat pro členské státy a míru uvážení, která jim v této oblasti přísluší, nepředstavuje pro stěžovatele nadměrné břemeno, jestliže mu byla odmítnuta kompenzace za jeho nuceně poražená zvířata.

Obsah: Stížnost se týká odmítnutí belgických úřadů odškodnit stěžovatele za nucenou porážku 253 krav po infekci brucelózou. Stěžovatel je společnost, která obchoduje s hovězím masem. Příslušný vnitrostátní orgán však dospěl k závěru, že stěžovatel se dopustil řady pochybení, která vyústila nebo mohla vyústit v rozšíření brucelózy na jeho celý chov. Proto mu odmítly za nucenou porážku jeho skotu vyplatit odškodné. Stěžovatel se kompenzace domáhal před vnitrostátními soudy a nakonec uzavřel smír, na jehož základě obdržel kompenzaci 55 000 EUR za část svého stáda. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

Poznámka: Soud poukázal na to, že stěžovateli byla kompenzace odmítnuta z důvodu porušení celé řady vnitrostátních předpisů k ochraně zdraví zvířat. Dále uvedl, že vnitrostátní orgány mají určitou míru uvážení při ochraně veřejného zdraví a bezpečnosti potravin na svém území, včetně určení sankcí za porušení svých předpisů, které uplatňují, ve vztahu k rizikům, která z takových porušení plynou, a povaze nemoci zvířat, k jejichž vymýcení jsou tyto předpisy určeny.

Související judikatura: rozsudek ze dne 15. 7. 2010, *Chagnon a Fournier v. Francie*, č. 44174/06 a 44190/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 4. 1999, *Chassagnou a ostatní v. Francie*, č. 25088/94 28331/95 a 28443/95, ECHR 1999 III, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2010, *Depalle v. Francie*, č. 34044/02, ECHR 2010, rozsudek Velkého senátu ze dne

19. 6. 2006, *Hutten-Czapska v. Polsko*, č. 35014/97, ECHR 2006 VIII, rozsudek Velkého senátu ze dne 30. 6. 2005, *Jahn a ostatní v. Německo*, č. 46720/99, 72203/01 a 72552/01, ECHR 2005 VI.

Relevantní ustanovení: čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (ochrana vlastnictví).

A. v. Rusko (stížnost č. 37735/09)

Datum rozhodnutí: 12. listopadu 2019

Závěr: *Vystavení stěžovatelky tak násilné události představuje špatné zacházení, jemuž vnitrostátní orgány v rozporu s čl. 3 Úmluvy nezabránily.*

Obsah: Stížnost se týká tvrzení stěžovatelky, že byla traumatizována ve svých devíti letech, kdy musela přihlížet násilnému zatčení svého otce policií. Otec stěžovatelky, který byl v té době policejním důstojníkem, byl zatčen v průběhu tajné operace organizované Federální službou pro kontrolu drog. Operace za účelem jeho zatčení proběhla před školou poté, co stěžovatelka v doprovodu otce po skončení slavnostního zakončení školního roku nasedala do otcova automobilu k cestě domů. Podle stěžovatelky policisté srazili jejího otce na zem a opakovaně jej kopal. Jí se podařilo otevřít dveře automobilu a utéci. V šoku ji na ulici našel její strýc a odvedl ji domů. Následně jí byla diagnostikována posttraumatická stresová porucha, neurologická porucha a objevilo se pomočování. Na základě stížnosti její matky bylo zahájeno prověřování, ale vnitrostátní orgány odmítly zahájit trestní řízení s odůvodněním, že proti stěžovatelčině otci nebyla použita fyzická síla. Přitom se opíraly o důkazy tvořené zejména svědectvími zasahujících příslušníků Federální služby pro kontrolu drog a záznamy z vazebního zařízení, kde byl její otec držen po svém zatčení a kde nebyla identifikována žádná zranění. Stěžovatelčina matka se proti rozhodnutí odvolala, ale vnitrostátní soudy potvrdily závěr nezahájit celkové prověřování události. Trestní řízení proti stěžovatelčině otci pro obchodování s marihuanou bylo nakonec zastaveno, protože důkazy proti němu byly získány nezákonně, a nemohly být proto použity. Soud jednomyslně rozhodl o procesním i věcném porušení čl. 3 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že tvrzení stěžovatelky považuje za věrohodná, přičemž jedinou reakcí vnitrostátních orgánů bylo zahájení předběžného prověřování, které bylo povrchní a neúčinné. Nadto si měli být

zasahující příslušníci ozbrojených sil dobře vědomi, že stěžovatelka bude přítomna na místě operace, ale přesto nebrali na její zájmy žádný zřetel při plánování a provedení zadržení jejího otce, čímž ji vystavili násilné scéně. To ji velmi negativně ovlivnilo a stěžovatelka trpěla neurologickou a posttraumatickou stresovou poruchou ještě několik let poté.

Související judikatura: rozsudek ze dne 28. 10. 1998, *Assenov a ostatní v. Bulharsko*, č. 24760/94, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII, rozsudek ze dne 15. 10. 2013, *Gutsanovi v. Bulharsko*, č. 34529/10, ECHR 2013 (výňatky), rozsudek ze dne 18. 1. 1978, *Irsko v. Spojené království*, č. 5310/71, Series A 25, rozsudek ze dne 12. 12. 2017, *Ksenz a ostatní v. Rusko*, č. 45044/06, 45044/06, 18796/08, 49158/09, 63839/09, 34455/10, 36295/10.

Relevantní ustanovení: čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (zákaz mučení).

Razvozhayev v. Rusko a Ukrajina a Udaltsov v. Rusko (stížnost č. 75734/12, 2695/15 a 55325/15)

Datum rozhodnutí: 19. listopadu 2019

Závěr: *Vnitrostátní orgány nijak nezahodnotily svou odpovědnost za zvrát původně pokojného pochodu v násilí.*

Obsah: Stížnost se týká odsouzení dvou osob za organizování „masových nepokojů“ a za jejich účast na protestech opozice v květnu 2012 a z toho vyplývající nepokoje v centru Moskvy. Tyto nepokoje již byly předmětem několika rozhodnutí Soudu v minulosti. Následně byl druhý stěžovatel spolu s dalšími organizátory pochodu zatčen. První stěžovatel následně v říjnu 2012 odešel do Kyjeva, kde chtěl požádat o azyl. Dle svých tvrzení byl unesen neznámými lidmi, dovezen zpátky do Ruska a zde byl přinucen k doznání, že plánoval politické nepokoje a násilnosti. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 3 a čl. 5 (v procesním aspektu) a čl. 11. Nadto Soud shledal celou řadu dalších porušení čl. 6, čl. 8 a čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

Poznámka: Soud konstatoval, že vnitrostátní orgány vinily protestující z podnícení násilností a druhého stěžovatele osobně jako jejich organizátora. Naopak Soud poukázal na svůj závěr v jedné z dříve projednávaných věcí souvisejících s těmito nepokoji, že napětí vzniklo ve chvíli, kdy vnitrostátní orgány neočekávaně změnilly trasu pochodu a s protestujícími

řádne nekomunikovaly. Rovněž druhý stěžovatel nikdy neprojevil žádný násilný úmysl a naopak vyzýval ke klidu. Soud také uzavřel, že ani Rusko, ani Ukrajina nikdy nevyšetřily obvinění prvního stěžovatele, že byl unesen ruskými agenty během svého pobytu na Ukrajině a odvezen do Ruska.

Související judikatura: rozsudek ze dne 3. 4. 2014, *Artemov v. Rusko*, č. 14945/03, rozsudek ze dne 30. 1. 2018, *Barabanov v. Rusko*, č. 4966/13 a 5550/15, rozsudek ze dne 16. 4. 2019, *Bokova v. Rusko*, č. 27879/13, rozsudek ze dne 5. 1. 2016, *Frumkin v. Rusko*, č. 74568/12, rozsudek ze dne 31. 5. 2011, *Khodorkovskiy v. Rusko*, č. 5829/04, rozsudek ze dne 17. 9. 2015, *Kovyazin a ostatní v. Rusko*, č. 13008/13, 60882/12 a 53390/13, rozsudek ze dne 15. 5. 2018, *Lutskevich v. Rusko*, č. 6312/13 a 60902/14, rozsudek ze dne 23. 2. 2016, *Navalnyy a Ofitserov v. Rusko*, č. 46632/13 a 28671/14, rozsudek ze dne 7. 3. 2017, *Polyakova a ostatní v. Rusko*, č. 35090/09, 35845/11, 45694/13 a 59747/14.

Relevantní ustanovení: čl. 3 (zákaz mučení), čl. 5 (právo na svobodu a osobní bezpečnost) a čl. 11 (svoboda shromažďování) Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

K. O. a V. M. v. Norsko (stížnost č. 64808/16)

Datum rozhodnutí: 19. listopadu 2019

Závěr: Vnitrostátní orgány nikdy vážně nezvažovaly možnost budoucího sjednocení rodiny při rozhodování o právech stěžovatelů na styk s dítětem.

Obsah: Stížnost se týká rozhodnutí vnitrostátních orgánů o umístění dcery stěžovatelů do státní péče několik týdnů po jejím narození v roce 2015 a omezení jejich práva na styk s dcerou. Oba rodiče v minulosti užívali drogy, měli psychické problémy a doma probíhaly hádky. Proto po narození dítěte orgány péče o děti nabídly stěžovatelce pobyt v rodinném centru. Stěžovatelka ale po několika týdnech další pobyt zde odmítla a orgány péče o děti rozhodly z důvodu ohrožení

dítěte o jeho převzetí do státní péče. Následně bylo rozhodnuto příslušným orgánem o umístění dítěte do pěstounské péče a rodičům se tato rozhodnutí v soudním přezkumu nepodařilo zvrátit. Vnitrostátní orgány dospěly k závěru, že pobyt dítěte v pěstounské péči bude dlouhodobý a že nebude v zájmu dítěte umožnit rodičům častý kontakt s dítětem. Rodina byla nakonec znovu sjednocena v roce 2018, poté, co znalecké posudky konstatovaly, že schopnost rodičů starat se o dítě je dobrá a stabilní a rodiče souhlasili s pomocnými opatřeními. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy, pokud jde o umístění dcery stěžovatelů do státní péče, o tom, že byl porušen čl. 8, pokud jde o styk stěžovatelů s jejich dcerou po dobu umístění, které bylo omezeno na kontakt čtyřikrát a posléze šestkrát ročně.

Poznámka: Soud uvedl, že vnitrostátní orgány provedly hloubková šetření před rozhodnutím o převzetí dítěte do péče. S tím spojené řízení poskytovalo dostatečnou ochranu zájmům stěžovatelů, když nakonec rodiče byli před vnitrostátními orgány úspěšní a získali dceru zpět do péče. Naopak pokud jde o rozhodnutí vnitrostátních orgánů ohledně styku rodičů s dítětem, bylo již v raném stadiu řízení založeno na domněnce, že ke sjednocení rodiny nedojde a pěstounská péče bude dlouhodobá. Soud zdůraznil, že pokud je zde vyhlídka na sjednocení rodiny v budoucnu, je nemyslitelné, aby kontakt mezi dítětem a rodiči byl uskutečňován pouze v řádu týdnů, natož měsíců, jako tomu bylo v případě stěžovatelů. Vnitrostátní orgány nijak nevysvětlily, kromě zcela obecného tvrzení o tom, že dítě potřebuje stabilitu, proč mělo být v rozporu se zájmy dcery stěžovatelů vidět své rodiče častěji, když navíc zpětná vazba ze setkání rodiny byla pozitivní.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 9. 2019, *Strand Lobben a ostatní v. Norsko*, č. 372823/13.

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Připravila: Pavla Boučková

Komentáře Wolters Kluwer

Nejrozsáhlejší komentářová řada

K dispozici také jako knihovna v ASPI

ASPI

DOPORUČUJEME

Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů) Komentář

Irena Holcová, Veronika Křestanová, Adéla Faladová, Jan Kříž,
Tomáš Dobřichovský, Petra Žikovská, Zuzana Císařová,
Alexandra Wünschová Pujmanová

Komentář zkušeného autorského kolektivu pod vedením dr. Ireny Holcové přináší výklad nejen k autorskému zákonu č. 121/2000 Sb., ale i k mezinárodním smlouvám (např. Revidovaná úmluva bernská, Římská úmluva apod.) a k evropským předpisům (např. směrnice o elektronickém obchodu apod.). Komentář obsahuje i výklad k vybraným národním souvisejícím předpisům a některým jejich ustanovením.

Čtenář tak získává komplexní výklad k nejdůležitějším předpisům práva duševního vlastnictví ve vzájemných souvislostech. Nechybí ani pečlivě vybraná judikatura Soudního dvora Evropské unie a zajímavá judikatura jiných zahraničních soudů.

Insolvenční zákon Komentář 5. vydání

Jan Kozák, Jaroslav Brož, Alexandr Dadam, Antonín Stanislav,
Zdeněk Strnad, Lukáš Zrůst, Michal Žižlavský

Komentář má nejrozsáhlejší výklad na trhu – reaguje zejména na zásadní novelu č. 31/2019 Sb., která od 1. 6. 2019 přinesla zásadní změny v úpravě oddlužení a také zavádí od 1. 11. 2019 velmi diskutovaný generátor přidělování.

Dále autoři rovněž zapracovali do výkladu i novelu provedenou zákonem č. 230/2019 Sb. týkající se tzv. dětských dluhů, která nabyla účinnosti od 1. 10. 2019. Nové vydání také obsahuje nejaktuálnější judikaturu k jednotlivým ustanovením.

Nejrozsáhlejší komentář na trhu

smarteca

KKomentáře jsou k dispozici také v ASPI a jako e-kniha

Objednávejte na www.wolterskluwer.cz/obchod